

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z EDUKACJI DLA BEZPIECZEŃSTWA – KLASA III GIMNAZJUM

„ Program nauczania przedmiotu edukacja dla bezpieczeństwa ” Mieczysław Borowiecki

Podręcznik: Mieczysław Borowiecki, Zbigniew Pytasz, Edward Rygała „Edukacja dla bezpieczeństwa” Podręcznik dla gimnazjum

Wydawnictwo Szkolne PWN

Nauczyciel: Joanna Zakrzewska

Tematyka	Poziom konieczny/ ocena dopuszczająca –uczeń potrafi:	Poziom podstawowy/ ocena dostateczna – uczeń potrafi:	Poziom rozszerzający/ ocena dobra – uczeń potrafi:	Poziom dopelniający/ ocena bardzo dobra –uczeń potrafi:	Poziom wykraczający/ ocena celująca – uczeń potrafi:
Alarmowanie i ewakuacja	-zna i rozróżnia sygnały alarmowe i komunikaty, - wie jak zachować się podczas alarmu w szkole - objaśnić znaki ewakuacyjne	-wyjaśnić znaczenie konkretnych sygnałów alarmowych, -wie jak zachować się w czasie zagrożenia	- wykonać czynności nakazane określonymi sygnałami alarmowymi, - wyjaśnić, czemu służy system wykrywania skażeń i alarmowania	-zachować się po ogłoszeniu alarmu. - wyjaśnić, na czym polegają działania sytemu wykrywania skażeń i alarmowania - zachować się w obliczu możliwości powstania paniki,	-pokierować akcją ewakuacyjną po ogłoszeniu alarmu, do każdego rodzaju alarmu lub uprzedzeniu o zagrożeniu podaje wyczerpująco zasady postępowania - omówić sposoby przeciwdziałania panice
Panika i sposoby jej zapobiegania	– określić, jak należy postępować w przypadku paniki, aby ograniczyć zagrożenie życia	- wyjaśnić przyczyny powstania paniki – wymienić czynniki sprzyjające panicznym reakcjom tłumu oraz podać sposoby postępowania w danej sytuacji	– scharakteryzować zjawisko paniki – określić, w jaki sposób wyzwała się panika u poszczególnych osób	– opisać mechanizmy paniki oraz zagrożenia wynikające ze zbiorowych reakcji tłumu	– podać przykłady paniki w dziejach

Pierwsza pomoc w przypadku zagrożenia życia lub zdrowia człowieka Czynności ratownika w przypadku zaburzeń oddychania i przy zatrzymaniu krążenia. RKO	-rozumie znaczenie udzielania pierwszej pomocy – wymienić podstawowe funkcje życiowe – wskazać kolejne czynności łańcucha ratowniczego - rozpoznaje oznaki zatrzymania oddechu i krążenia - wskazać miejsce wykonania masażu serca - wyjaśnić, na czym polega resuscytacja krążeniowo-oddechowa - wykonać czynności resuscytacyjne popełniając liczne błędy, korzysta z pomocy nauczyciela - ułożyć poszkodowanego w pozycji bezpiecznej, popełniając liczne błędy, korzysta z pomocy nauczyciela	-wyjaśnia odpowiedzialność karną w przypadku nie udzielenia pierwszej pomocy – wymienić zasady, według których należy postępować w przypadku zaburzeń podstawowych funkcji życiowych - prawidłowo zbadać oddech u poszkodowanego - wykonać czynności resuscytacyjne popełniając błędy, korzystać z pomocy nauczyciela - ułożyć poszkodowanego w pozycji bezpiecznej, popełniając błędy, korzysta z pomocy nauczyciela - wymienić kolejne ogniwa łańcucha przeżycia; omawia ich znaczenie	– wyjaśnić, na czym polega organizacja miejsca wypadku. - wykonać resuscytację krążeniowo-oddechową popełniając niewielkie błędy - wymienić zagrożenia osoby nieprzytomnej - ułożyć poszkodowanego w pozycji bezpiecznej, popełniając niewielkie błędy - rozpoznać stan osoby poszkodowanej;	– opisać znaczenie, jakie dla osoby poszkodowanej ma wsparcie psychiczne – zastosować w praktyce sposoby sprawdzania stanu świadomości poszkodowanego - samodzielnie wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową nie popełniając błędów - bezbłędnie ułożyć poszkodowanego w pozycji bezpiecznej - wyjaśnić jak w Polsce działa system ratowniczy	– wykonać bezbłędnie, w odpowiedniej kolejności czynności ratownicze w przypadku stanów zagrożenia życia i zdrowia - przedstawić schemat postępowania ratowniczego z wykonaniem niezbędnych zabiegów resuscytacyjnych - wyjaśnić, do czego służy automatyczny defibrylator zewnętrzny, na czym polega jego działanie i gdzie powinien się znajdować

		- omówić znaczenie czasu w udzielaniu pierwszej pomocy			
Wstrząs pourazowy – przyczyny, objawy postępowanie	– udzielić pierwszej pomocy w przypadku wstrząsu pourazowego	– wskazać przyczyny i objawy wstrząsów pourazowych	– wymienić i opisać rodzaje wstrząsów pourazowych	– określić objawy sygnalizujące pogłębianie się wstrząsu – scharakteryzować fazę pobudzenia i apatii	– omówić samodzielnie wybrane pozycje książkowe dotyczące problemu wstrząsów pourazowych – wymienić miejsca, w których można uzyskać fachowe informacje na temat wstrząsów pourazowych
Sposoby ewakuacji uszkodzonych	– zastosować techniki podnoszenia i transportowania uszkodzonych w różnych sytuacjach	– omówić różne sposoby odciążania i ewakuacji uszkodzonych	– objaśnić, jak ograniczyć obciążenie własnego kręgosłupa w przypadku podnoszenia uszkodzonych – opisać, jak bezpiecznie układać uszkodzonego na noszach	– sporządzić prowizoryczne nosze za pomocą różnych metod	– kierować grupą z zastosowaniem różnych technik
Pierwsza pomoc w przypadku nagłych zapaść, omdleń i utonięć.	– przedstawić treść wezwania pogotowia lub lekarza – zastosować pozycję bezpieczną	– omówić zasady pierwszej pomocy w przypadku omdleń, zapaść i utonięć	– wymienić przyczyny zapaść – pokazać i opisać pozycje, jakie należy zastosować w przypadku różnych urazów	– opisać, jak zapobiegać zapaściom i omdleńom – wykonać bezbłędnie, w odpowiedniej kolejności czynności	– omówić samodzielnie wybrane pozycje książkowe dotyczące problemów zapaść – wymienić miejsca, w których można

				ratownicze w przypadku nagłego zasłabnięcia, omdlenia i tonięcia	uzyskać fachowe informacje na temat nagłych zasłabnięć
Krwotoki, skaleczenia, rany.	wymienić rodzaje urazów i krwotoków, - udzielić pomocy w przypadku krwawienia z nosa	-wymienić techniki tamowania krwotoków, - udzielić pomocy po rozpoznaniu rodzaju ran	-opatrywać różne rodzaje ran, tamować krwotoki zewnętrzne,	- wyjaśnić, dlaczego krwotok i wstrząs krwotoczny zagrażają życiu	- fachowo zaopatrzyć uraz głowy
Urazy spowodowane prądem elektrycznym	– udzielić pierwszej pomocy w przypadku porażenia prądem elektrycznym w różnych sytuacjach (dom, warsztat, pracownia, teren niezabudowany)	– omówić urazy spowodowane przez prąd elektryczny – wymienić czynniki wpływające na urazy spowodowane prądem elektrycznym	– opisać charakterystyczne cechy oparzeń prądem elektrycznym	– opisać, w jakich przypadkach może powstać porażenie prądem stałym – opisać, jak zmniejszyć możliwość urazu w wyniku wyładowań atmosferycznych	– wskazać w swoim najbliższym otoczeniu miejsca, w których istnieje szczególne zagrożenie porażenia prądem elektrycznym, oraz określić konkretne zasady przeciwdziałania im
Urazy termiczne	- wymienić stopnie oparzeń i odmrożeń,	-wymienić zasady udzielenia pierwszej pomocy przy oparzeniach i wychłodzeniu	- udzielić pomocy przy oparzeniach i odmrożeniach w zależności od stopnia urazu	- wyjaśnić znaczenie terminów: udar cieplny i udar słoneczny	- zaproponować działanie przeciwwstrząsowe przy oparzeniach
Oparzenia chemiczne	-udzielić pierwszej pomocy w przypadku oparzeń chemicznych	– wskazać rodzaje zagrożeń, jakie występują przy udzielaniu pierwszej pomocy	- określić drogi wnikania trucizn do organizmu,	– opisać poparzenia wymagając szczególnej troski – wymienić i opisać objawy oparzenia	- wymienić i opisać kolejne czynności w przypadku urazu gałki ocznej

		-potrafi wymienić przyczyny oparzeń chemicznych		przewodu pokarmowego	
Zatrucia	-rozpoznać zatrucia,	- podać przyczyny zatruc,	- określić drogi wnikania trucizn do organizmu,	-udzielić pomocy osobie zatrutej środkami chemicznymi, gazami, artykułami spożywczymi	
Złamania kości i uszkodzenia stawów	– udzielić pierwszej pomocy w przypadku złamania, zwichnięcia, skręcenia	– opisać zastosowanie podręcznych środków do unieruchomienia kończyn dolnych i górnych	– wskazać warunki i miejsca sprzyjające urazom – wymienić objawy różnych złamań	– opisać przyczyny urazów w układzie kostno- stawowym – rozróżnić i opisać złamania, zwichnięcia i skręcenia	– opisać najnowsze metody stosowane przy opatrywaniu urazów układu kostno- stawowego
Zagrożenia życia i zdrowia podczas powodzi	– opisać zagrożenia związane z powodzią – wymienić czynności podczas ewakuacji powodziowej	– opisać zagrożenia, jakie stwarza woda – podać metody ograniczania negatywnych skutków powodzi	– opisać znaczenie wody w życiu człowieka – wskazać podstawowe czynności biernej ochrony przeciwpowodziowej – wskazać lokalne zagrożenia powodziowe	– dokonać analizy lokalnych zagrożeń związanych z wodą – sporządzić indywidualny plan postępowania na wypadek lokalnych zagrożeń hydrologicznych – wymienić czynności, które należy podjąć po ustąpieniu powodzi	– wymienić struktury centralne i lokalne zarządzania kryzysowego w przypadku powodzi
Charakterystyka	– wymienić	– omówić sposoby	– opisać zasady	– scharakteryzować	– opracować

zagrożeń pożarowych. Profilaktyka ppoż. Posługiwanie się podręcznym sprzętem ppoż. i postępowanie w wypadku pożaru	przyczyny powstawania pożarów – określić, jakie substancje i materiały można gasić wodą, a jakie nie – wezwać telefonicznie pomoc do gaszenia pożaru	ochrony na wypadek pożaru – dokonać podziału pożarów ze względu na rodzaj palącego się materiału	ratowania ludzi, zwierząt i mienia – omówić czynności ratownicze podczas pożaru - właściwie postępować podczas pożaru w domu i w szkole	elementy profilaktyki przeciwożarowej – omówić istotę różnych zagrożeń pożarowych	instrukcję ppoż. konkretnego obiektu
Źródła promieniowania i jego skutki	-wymienić rodzaje promieniowania w miejscu swojego zamieszkania	- scharakteryzować źródła oraz rodzaje promieniowania, --omawia wpływ substancji promieniotwórczych na ludzi, zwierzęta, żywność i wodę	- wskazać możliwości wykorzystania promieniowania -- wyjaśnić znaczenie terminu promieniotwórczość - podaje przykłady wykorzystania promieniotwórczości w służbie ludzkości. -podać przykłady zastępczych środków ochrony dróg oddechowych i skóry	- omówić sposoby postępowania w przypadku zagrożenia skażeniami promieniotwórczymi -wymienić indywidualne możliwości ochrony przed promieniowaniem	- podaje wysokość dawki promieniowania, która wywołuje typowe objawy choroby popromiennej - podaje nazwy instytucji w Polsce, w ramach, których działają służby monitorujące poziom radiacji
Zabiegi sanitarne i specjalne	-- wymienić możliwe źródła skażenia	-wyjaśnić pojęcia: odkażanie, dezynfekcja, dezaktywacja, dezynsekcja, deratyzacja,	- omówić różnice między częściowymi i całkowitymi zabiegami sanitarnymi i specjalnym	- przeprowadzić zabiegi sanitarne w domu przy pomocy dostępnych materiałów	

Ochrona żywności i wody na wypadek zagrożeń.	-wskazać miejsce poboru wody w najbliższym otoczeniu, -wymienić powody zabezpieczenia wody i żywności	-wymienić zasady zabezpieczania wody i żywności na wypadek zagrożeń,	-omówić różne sposoby zabezpieczania żywności i wody przed skażeniem,	-praktycznie zastosować środki do przechowywania żywności i wody,	- wyjaśnia, na czym polega uzdatnianie skażonej żywności i wody
Oznakowanie niebezpiecznych substancji toksycznych i biologicznych.	– nazwać tablice i znaki bezpieczeństwa	– wymienić rodzaje znaków bezpieczeństwa – podać znaczenie podstawowych rodzajów znaków	– opisać znaczenie znaków ewakuacyjnych, ochrony przeciwpożarowej, bhp oraz oznakowanie substancji toksycznych i biologicznych	– wyjaśnić, dlaczego należy dążyć do jednoznacznego rozumienia informacji – opisać, czym wyróżniają się tablice i znaki BHP	– uzasadnić rozmieszczenie tablic i znaków bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania i nauki
Główne zadania ochrony ludności i obrony cywilnej	– określić podstawowe zadania ochrony i obrony cywilnej	– wymienić powinności obywatelskie w zakresie ochrony i obrony cywilnej	– wymienić i opisać elementy systemu krajowego ratownictwa	– scharakteryzować regulacje prawne ochrony i obrony cywilnej	– przedstawić funkcjonowanie obrony cywilnej w poszczególnych państwach europejskich -aktywnie udzielać się w pracach młodzieżowych na rzecz bezpieczeństwa w środowisku lokalnym. -brać udział w konkursach dotyczących

					bezpieczeństwa i pierwszej pomocy organizowanych w szkole i poza szkoła.